

Domarkompendium för Norsk Lundehund

Med kommentarer utarbetade av
Svenska Lundehundsällskapet
2009 och reviderat 2021

Grupp 5

FCI-rasnummer 265

Bild 1

Innehållsförteckning

	sidan
Förord	3
Historia	4
Rasstandard	10
Användningsområde	10
Bakgrund/ändamål	11
Helhetsintryck	11
Uppförande/karaktär	11
Skallparti	11
Skalle	
Stop	
Ansikte	11
Nosparti	
Käkar/tänder	
Ögon	13
Öron	
Hals	13
Kropp	13
Överlinje	
Rygg	
Kors	
Bröstkorg	
Underlinje och buk	
Svans	14
Extremiteter	15
Framställ	
Helhet	
Underarm	
Framtassar	
Bakställ	
Helhet	
Lår	
Underben	
Baktassar	
Rörelser	17
Päls	18
Pälsstruktur	
Färg	
Storlek/vikt	18
Mankhöjd	
Vikt	
Fel	19
Diskvalificerande fel	19
Nota Bene	19
Testiklar	19
Bilder	20-26
Förteckning över bildfotografer	27

Bild 1 Omslagsbild, könsprägel är viktig. Här två lundehundar av utmärkt typ.

Förord

Domarkompendiet sammanställdes ursprungligen 1997 och gjordes sedan om och uppdaterades 2009 till dagens utseende av Monika Jansson, Cecilia Obitz och Elin Malmqvist i samarbete med utställningsdomare Hans-Åke Sperne.

Cecilia Obitz har sedan på uppdrag av Svenska Lundehundsällskapetets styrelse ansvarat för uppdatering och revidering av kompendiet inför Svenska Spets- och Urhundklubben (SSUK) domarkonferens i Stockholm den 29-30 oktober 2022.

De bilder som finns i kompendiet har på några ställen kompletterats. Men många är samma bilder som fanns i kompendiet 2009. En förteckning över fotografierna till bilderna finns på sidan 27. Illustrationerna i kompendiet är gjorda av Siv Kvarnström.

Texten om Lundehundens historia är delvis hämtad ur Norsk Lundehund Klubbs domarkompendium 2009 (godkänt av NKKs Standardkomité 2010) och Lundehundsboka skriven av Ingvild Espelien och utgiven på Vigmostad & Björke AS Förlag 2012.

Domarkompendiet är delgivet och avstämt med Hans-Åke Sperne, exteriördomare och moderator för norsk lundehund vid domarkonferensen och har även sänds till Christen Lang, exteriördomare och medlem i Norsk Lundehund Klubbs Avl- og Sunnhetsutvalg (ASU).

Kompendiet får användas av Svenska Kennelklubben och Svenska Spets- och Urhundklubben i utbildningssyfte.

Vaxholm i april 2021.

För Svenska Lundehundsällskapet

Cecilia Obitz

LUNDEHUNDENS HISTORIA

NORSK LUNDEHUND är en ras med en oerhört gammal historia. Med sina anatomiska särdrag är den en av världens mest speciella hundraser.

Vetenskapsmannen Torbjörn Aasheim skrev till Norsk Lundehund klubb 1974:

”Rasen har inte bara antikvariskt värde. Den är också en kynologisk raritet. Den representerar kanske det mest värdefulla materialet för framtidsforskning på de områden som ska kartlägga hur arvsanlag modifieras och hur ett bestånd anpassar sig till speciella miljöer. Idag har inte vetenskapen kommit tillräckligt långt nog för att lösa alla dessa frågor. Det är morgondagens kynologi det är tal om.

Det är norsk hundsports ansvar idag att se till att möjligheten för denna typ av forskning inte förstörs. Lundehunden är hundvärldens sista bit orörd natur i Norge. Det är vår plikt att ta vara på den som den är.”

De lundehundar vi har idag härstammar alla från samma by, Måstad på Värøy i Lofoten. Det är på grund av detta som rasen i tidigare litteratur också har gått under namnet *Måstadhund*.

Stammen är mycket gammal. Så länge det har bott människor på öarna i Nordnorge har sannolikt också lundehunden funnits där.

Den första säkra beskrivningen av lundehunden är från 1591. Fogde Erik Hansen Schönnerbøl skrev om en resa till Nordnorge där han beskrev lundehunden och lunnefågelfångst. Han berättar om att lunnefågeln häckar i bergsskrevor och gångar i marken och att – *man kan inte med lätthet få dessa ut ur sina djupa bon om man inte har en liten hund som är van vid att krypa in i hålorna och dra dem ut.*

Bild 2

På 16-1700-talen är det många rapporter om lundehunden från Helgeland i syd till Finnmark i norr. Den mest kända är från “Nordlands Trompet” där diktarprästen Petter Dass berättar om lunnefågelfångst på ön Lovund runt 1700-talet. Han skriver på vers om lunnefågeln och om fångst på lunnefågel. Tillvägagångssättet beskriver han så här:

*Men bønderne, vilka besidder en plan,
veed vel at antaste de lunder med ran;
pg det med aftrettede hunder,
som er udaf dannelse smidig og smaa,
saa de kand inkrybe den trangeste vraa
og udreкке levende lunde*

Värøy och jakten

Att lundehunden som bruks/jakthund var viktig, är beskrivet flera gånger även på 17-1800-talen. En duktig hund blev högt värdesatt. Från Fuglöy i Gildeskål är det beskrivet att en duktig lundehund kunde ha samma värde som en mjölkko. Förr i tiden var lundehunden spridd över stora områden där lunnefågeln häckade. Men det blev med tiden allt vanligare

att fånga fåglarna med nät. De sista platserna där man använde lundehunden aktivt för jakt var på Värøy och Röst. På så sätt var hunden fortfarande värdefull då den kunde bidra med mat till hushållet.

I byn Måstad på Värøy fanns en grupp på ca 50 hundar vid andra världskrigets utbrott 1939 och när Norge invaderades 1940. Det var dessa hundar familjen Christie fick höra talas om. De förstod betydelsen av att ta vara på rasen och fick sig tillsänt några hundar från Värøy och startade så sin uppfödning i Hamar av norsk lundehund.

År 1943 kom valpsjukan till Måstad, och det skulle bli en katastrof för rasen. Bara en hund överlevde.

Familjen Christie hade emellertid lyckats med aveln så att man kunde sända några hundar tillbaka till Måstad. Dessa hundar, tillsammans med en hund som uppfödaren fick tillbaka från Solvær, blev grunden för en ny stam som ökade relativt snabbt.

Efter att familjen Christie hade skickat hundarna norrut kom valpsjukan till Östlandet och bara två lundehundar överlevde sjukdomen i Hamar, Ask som dog 1945 och Urd som blev nio år och dog 1947.

1960 återupptog Eleanor Christie arbetet med att rädda rasen. Vid den här tiden hade nästan alla flyttat från byn Måstad. Det var bara paret Kathrine och Monrad Mikalsen samt deras två hundar kvar i byn. Från dessa hundar fick Eleanor Christie de tre kullsyskonen, hanhunden Rune och tikarna Eir och Rind. Senare kom det också till Oslo en halvbror till dessa tre, Piljo, de hade alla samma mamma.

Piljos kullbror Bobb blev kvar på Värøy. Dessa fem hundar samt en vuxen hanhund, Buster, från Overhalla, ligger bakom alla idag levande lundehundar. Buster var också född på Värøy men var inte nära släkt med de andra lundehundarna.

Bild 3 Monrad Mikalsen

Norsk Lundehund klubb startades av en del ivriga entusiaster 1960 och ett stort och viktigt arbete började för att rädda rasen. Inte minst tack vare Eleanor Christies insats, kan vi idag säga att rasen är räddad från att dö ut. Tidigare, före andra världskriget, fanns det också vita och svarta lundehundar, men dessa två färger finns inte längre i rasen.

Arbetsområde

Lunnefågelsjakten lär ha pågått under minst tre-fyrahundra år. Den var inte så speciellt sportsligt betonad utan var inriktad på kosttillskott för öns invånare. Jakten ställde hårda och speciella krav på hundarna, då de måste vara så små att de kunde ta sig in och dessutom vända i fågelbona utan att fastna. De måste även vara orädda och klättervilliga för att arbeta i terräng där människor omöjligen kunde ta sig fram. I förhållande till lundehundens övriga konstruktion, krävdes en särdeles styrka och ork för att släpa ut lunnefågeln och bära den till jägaren. Denne skulle i princip bara behöva sitta på en sten och vänta på att hunden kom med bytet.

Lundehundens adelsmärke är att den bör ha minst 6 tår på varje tass. Var och en som sett denna hund röra sig bland stenar och berg, förstår vilken fördel den har av denna ovanliga tasskonstruktion. Extratårna används flitigt när hunden smidigt och lätt rör sig i nästan oframkomlig terräng.

Lundehundens tass har varit föremål för vetenskaplig forskning vid Norges Veterinärhögskola.

Resultatet beskrivs av Docent Rolf H Engebretsen, som har dragit följande slutsats:

"Hunden tillhör de femtåade tassdjuren som normalt har "en tå" icke eller litet utvecklad. Lundehundstassen visar en uppenbar variation från den vanliga normen, genom att förekomsten av övertaliga tår är så stor att det blivit ett karaktärsdrag för rasen. På framtassarna har den fem treledade och två tvåledade tår och på baktassarna fyra treledade och två tvåledade tår.

Mer intressant är att extratån har en särskild sena och muskel.

Denna fungerar på samma sätt som muskulaturen till människans tumme med sträck- och dragrörelse. Detta anatomiska fenomen förorsakar den säregna vevande rörelsen med frambenen hos lundehunden.

Flertåigheten uppstod antingen vid en tidpunkt vid rasens utveckling då det uppträtt en delning av anlaget för vanliga tår som förstärktes genom det urval som man vet praktiserats samt genom att rasen har varit både geografiskt och genetiskt isolerad. Det kan också tänkas att det är ett drag som förekommit hos förfäder, men sedan försvunnit i arten. Skulle det sista vara förklaringen kan man fastslå att rasen är mycket gammal så långt."

Muskulaturen i ytterörat hos en lundehund fungerar så, att örondelen kan fällas samman och vikas. På så vis skyddas örats inre delar mot sand och fukt när hunden arbetar i lunnefågeln's bohålor.

Lundehunden har också andra anatomiska särdrag. Den översta nackkotan är förenad med hjärnskålen på ett sätt som gör nacken extra rörlig. Det gör att huvudet kan böjas så långt bakåt att pannan nästan berör ryggen.

Muskulatur, senor och ledband i bogarna är så tånjbara att hunden kan "slå ut med armarna som vingar". Frambenen kan sträckas nedåt bakåt och ligger då i linje utefter rygglinjen. Bakbenen kan sträckas långt framåt så att de ligger bakom hundens nacke.

Denna otroliga vighet och smidighet är en förutsättning för att hunden ska kunna vända inne i lunnefågeln's bohåla. Med lunnefågeln i munnen, vänder hunden runt inne i boet genom att böja sig bakåt i brygga och kravla sig runt på "rätt köl" för att sedan med nosen mot öppningen krypa ut ur den trånga bogången.

Bild 4

Nota bene.

Norsk Lundehund Klubb har i sitt domarkompendium och i brev till exteriördomare avrått på det bestämdaste att rörlighet i front och nacke testas på hundutställning.

Lunnefågeln är numera fridlyst i Norge och hör till gruppen utrotningshotade arter. I och med detta kan inte lundehunden längre användas för sitt ursprungliga syfte, ändå finns rasens jaktinstinkt bevarad.

När lundehunden rör sig i naturen långt från "lunnebergen" är den fredligt sinnad och är inte särskilt intresserad av att spåra upp och jaga byte. Men ibland händer det att någon småfågel eller mus får plikta med sitt liv när de råkar komma i vägen för hunden och då görs processen kort med dem.

Äggplockning på Tromsø lufthavn

2013 blev Norsk Lundehundklubb (NLK) kontaktad av Avinor Tromsø som efter att ha läst om lundehunden på klubbens Facebooksida fått en ljus idé om ta in professionell hjälp från någon med lång erfarenhet av äggplockning med lundehundar. Klubben svarade att de var självklart intresserade att hjälpa till men påpekade i sitt svar att "lundehunden hämtar levande fågel i lundeura, den har inte används till att samla in ägg". Så kallade "birdstrikes", när fåglar kolliderar med ett flygplan, är den största faran för flygtrafiken efter terror och att få hjälp med att förhindra fåglar från att häcka på flygplatsen gör stor nytta. Hundarna rör sig fritt runt på flygplatsområdet där många måsar häckar och samlar in ägg som de sedan apporterar till sin ägare. När människor rör sig över området blir måsarna aggressiva och gör störtdykningar och skitbombningar men för hundarna håller de sig undan. På en timmes tid hade tre hundar samlat in 69 ägg vilket ska jämföras med att två personer fann på två timmar 12 ägg, och på fem eftermiddagar hade hundarna samlat in 548 ägg. Norsk lundehund och rasklubben har fått stor uppmärksamhet efter sin insats på flygplatsen och blev intervjuade i både TV och tidningar. Nu hjälper man Avinor varje år med att samla in ägg, inte bara på Tromsø flygplats utan även på andra platser i Norge, och antalet fåglar har minskat drastiskt efter att man tagit hjälp av lundehunden att samla in ägg.

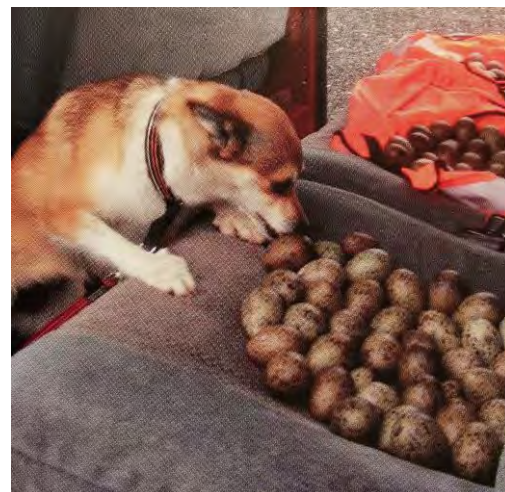

Bild. 5 En eftermiddags äggsamling.

Rasens utveckling i Sverige

Den första lundehunden i Sverige var Raggebus Lundy. Hennes uppfödare var Ragnar Fossum och importerades av Marie-Louise Ströberg Frisk, Lobergets kennel 1969. Första valpkullen föddes redan 1970. Raggebus Lundy blev kennelns stamtik. Hon var mor till flera hundar som ligger bakom i stamtavlan hos många av dagens levande lundehundar. Marie-Louise Ströberg Frisk gjorde en viktig insats för rasen och lade grunden till en till en livskraftig stam av Sveriges lundehundar.

Svenska Lundehundsällskapet (SLS) bildades 1977, en av initiativtagarna var Björn Niklasson, kennel Havamal. Klubben har idag (2020) ca 210 medlemmar och har medlemmar i de nordiska länderna och Europa.

Fram till 2019 har det fötts 747 valpar fördelat på 232 kullar. Det finns idag ett knappt tiotal verksamma uppfödare. Antal registrerade hundar har det senaste tre åren legat runt ca 20 stycken per år, flera hundar har importerats främst från Norge men också från övriga Norden och Europa.

Svenska Lundehundsällskapet gör vart tredje år en inventering av rasen, där vi räknar alla hundar och ber ägarna svara på några fastställda frågor om hundarnas hälsa och välfärd. Alla svar registreras sedan i databasen hos Norsk Lundehund Klubb. Svarefrekvensen är hög, vid senaste inventeringen låg den på 70%. I databasen finns alla registrerade lundehundar som fötts i världen. Man kan söka hundar, deras stamtavla, göra proppningar,

NLK - Norsk Lundehund Klubb
Database

Velkommen til Norsk Lundehundklubb database!

(Use the Google Translate bar or click on "Select language" to translate the website into your language.)

Her finner du informasjon om alle lundehunder i Norge og andre land, bl.a.

- Statistikk og årsrapporter
- Frie paringstidspunkter eller forrige registrering
- Frie registreringer eller en hund
- Salg på tvangsauksjon
- Salg på tvangsauksjon
- Salg på tvangsauksjon
- Salg på tvangsauksjon
- Salg på tvangsauksjon
- Salg på tvangsauksjon

Hundenes stamtavler legges også inn her, og vil med tiden kunne gi utfyllende informasjon om våre lundehunder i mange generasjoner. Databasen kvalitetssikres og oppdateres jevntlig i samarbeid med Avinor og sunnhetsutvalget for Norsk lundehund.

Du kan gjerne bruke bilder fra databasen for å markedsføre lundehunden, men husk å oppgi kilder, gjerne med lenke til databasen og med tillatelse. Avsnitt informasjon er beskyttet med kopieringsrett, og kan derfor ikke kopieres av andre enn registrerte brukere. Databasen inneholder informasjon om hver enkelt hund. Du finner blant annet:

- hundens navn og registreringnummer
- registreringer som for eksempel dødtrevende/kryppforleste mm
- mutasjoner og prosessering på utstilling
- samt noen helseopplysninger

Dersom du er eier av en lundehund, er du velkommen til å **Malte inn informasjon om hundens DNA** (elektronisk skjema) eller **legge inn opplysninger om din hund direkte** (leverer innleggings). Skulle du finne feil er vi veldig glad om du varsler oss, send e-post til database@lundehund.no.

For å kunne logge deg inn må du være registrert som **bruker** av databasen. Følg instruksjonene du får når du oppger deg en første gang.

Editor | Medlemmer | Forbruker | Auktsjoner | Kartotek | Kennel | Valper

få fram inavelsgrad och lägga upp information om sin hund. All information om hundarna utöver namn och härstamning är bara tillgänglig för Avel- og Sundhetsrådet i Norsk Lundehund Klubb.

Rasspecifik Avelsstrategi – RAS

På Svenska Kennelklubbens kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att det för varje hundras ska finnas en rasspecifik avelsstrategi, fortsättningsvis kallad RAS.

Vid årsmötet 2007 godkände Svenska Lundehundsällskapet förslaget till klubbens RAS som sedan fastställdes av Svenska Kennelklubben den 1 maj 2007 med nedanstående utlåtande.

Utlåtande över RAS för norsk lundehund

Undertecknad har på SKK/AKs uppdrag granskat Svenska Spets- och Urhundsklubbens och Svenska Lundehundsällskapets avelspolicy och avelsstrategi för norsk lundehund. Strategin är väl genomarbetad och korrekt förankrad i såväl ras som specialklubb. Klubbens vilja att uppmuntra och stödja ett nordiskt samarbete är, speciellt med tanke på rasens begränsade population, mycket lovvärd.

Lycka till med det fortsatta avelsarbetet!

Lövestad 07-05-01 Britt-Marie Dornell

Detta innebär att Svenska Lundehundsällskapet sedan dess haft tillgång till en avelsstrategi som stöd i avelsarbetet. En revidering ska, om inget annat angetts i RAS, göras fem år efter SKKs fastställan. Revideringen av SLS RAS skulle ha gjorts 2012, men då man i rasens hemland beslutat att införa RAS 2012 beslutade Svenska Lundehundsällskapet att invänta Norsk Lundehundklubbs RAS-dokument för att därefter påbörja revidering av dokumentet.

RAS för Norsk Lundehund i Norge blev klart och fastställt av Norsk Kennelklubb 2014. Efter att SLS tagit del av Norsk Lundehundklubbs RAS-dokument beslutade styrelsen att helt göra om klubbens RAS och i stora delar följa det norska dokumentet. Arbetet med detta påbörjades i augusti 2015. Svenska Lundehundsällskapets ”nya” RAS dokument mejlades till alla medlemmar med uppmaning om att lämna in tankar och synpunkter. Dokumentet togs också upp och presenterats vid klubbens årsmöte i Norrtälje i februari 2016. Dokumentet kändes därför väl förankrat inom rasen och hos uppfödarna när det skickades in till SSUK för vidarebefordran till SKK som fastställde det den 25 april 2016 med nedanstående utlåtande.

Utlåtande över RAS för norsk lundehund

Undertecknad har på SKK/AK:s uppdrag granskat Svenska Spets- och Urhundsklubbens och Svenska Lundehundsällskapets avelspolicy och avelsstrategi för norsk lundehund.

Den första versionen av RAS kom 2007. Det nu reviderade RAS-dokumentet är mycket väl genomarbetat och korrekt förankrat i medlemskåren. Dokumentet är utförligt, intressant och lättläst. Klubben är väl medveten om rasens utsatthet genom sin begränsade numerär och historiska flaskhalsar och vad detta innebär i avelsarbetet. De prioriteringar som görs är synes kloka.

Lycka till med det fortsatta avelsarbetet!

Moholm 2016-04-05

Anna Uthorn

Nordisk Lundehund Union – NLU

På SLS initiativ hölls 2014 det första mötet mellan rasklubbarna i Norden i samband med gränsträffen och utställningen i Morokulien. Då bestämdes att de nordiska klubbarna skulle bilda en Nordisk Lundehund Union och träffas årligen den andra helgen i november för att utbyta information om rasen i respektive land. Klubbarna har gemensamt satt upp statuter för samarbetet och en Dropbox finns där allt material från mötena arkiveras.

Norsk Lundehund Klubbs korsningsprojekt

Norsk Lundehund klubb (NLK) har tillsammans med Norsk Kennelklubb och NordGen 2014 startat ett korsningsprojekt vid sidan av rasen för att bredda rasens genetiska variation. I projektet beslutades att korsa lundehund med tre olika raser, norsk buhund, isländsk fårhund och norrbottenspets. Fram till idag (2020) har det fötts 50 projektvalpar i kombinationen lundehund/buhund och lundehund/isländsk fårhund.

I kombinationen lundehund/buhund har man till dags dato kommit fram till tredje generationen hundar och två generationer lundehund/isländsk fårhund. Tyvärr har ingen av de parningar man gjort med norrbottenspets ännu lett till dräktighet och valpar.

Varje år i samband med NLKs Lundehunds dagar mönstras och dokumenteras projekthundarna efter ett fastställt utarbetat schema. Projektet är långsiktigt och det kommer ännu dröja flera år innan det har utvärderats färdigt och man eventuellt tar in projekthundarna i rasen.

SLS ställer sig positiva till projektet och samarbetar med NLK som också önskar nyttja de svenska hundarna i aveln, därför finns det idag tre projekthundar i Sverige - två i kombinationen lundehund/buhund och en lundehund/isländsk fårhund.

Mer att läsa om projektet finns på www.lundehund.no

Bild 6 Projekthund lundehund/buhund generation 3.

Grupp 5

FCI-nummer 265

FCI-standard fastställd av FCI General Committee 2011-11-10

FCI-standard på engelska publicerad 2012-02-22

Översättning fastställd av SKKs arbetsgrupp för standardfrågor 2012-11-21

Standard för **Norsk Lundehund**

Med kommentarer av Svenska Lundehundsällskapet (SLS).

Ursprungsland/hemland:

Norge

Användningsområde:

På grund av sina anatomiska särdrag är norsk lundehund avsedd för jakt på lunnefågel på de branta klipporna runt kust och fjordar.

FCI-Klassifikation:

Grupp 5, sektion 2

Bakgrund/ändamål:

Norsk lundehund är en gammal ras som användes vid jakt på sjöfågel vid Norges kuster. Dess namn är en kombination av det norska ordet för lunnefågel och hund. Även om det är svårt att ange hur gammal rasen är kan man konstatera att det finns 400 år gamla beskrivningar på hundar som jagade lunnefågel. Norsk lundehund var viktig för den norska kustbefolkningen. Rasens unika byggnad med extratår, hals som kan böjas mot och vidröra ryggen, öron som kan stängas och framben som är extra flexibla gör det möjligt för hunden att klättra uppför nära lodräta klippor och ta sig in i lundefåglarnas trånga, vindlande hålor och hämta ut fåglarna levande.

Kött av lunnefågel var den huvudsakliga vinterdieten vid kusten. Dunet användes antingen i täcken och kuddar eller exporterades. Moderna jaktmetoder tillsammans med avfolkning av de norra kustregionerna bidrog till den minskade populationen av norsk lundehund. I Måstad på den isolerade ön Väröy fortsatte dock befolkningen att jaga på traditionellt vis med norsk lundehund. Mellan de två världskrigen skickades två lundehundar för avel till herr och fru Christie i södra Norge. Mellan världskrigen och alldeles efter andra

Kommentarer:

Lundehunden är en mycket gammal norsk hundras med flera egendomliga anatomiska särdrag. Den har ursprungligen används vid fångst av lunnefågel längs hela Norges kust.

Se lundehundens historia sidorna 4-7.

Vill man än mer förkovra sig i denna unika ras historia och särdrag, rekommenderas varmt att införskaffa Lundehunds boka skriven av Ingvild Espelien och utgiven på Vigmostad & Björke AS Förlag 2012.

Boken säljs i Sverige av Svenska Lundehundsällskapet och kan beställas på

www.lundehund.se

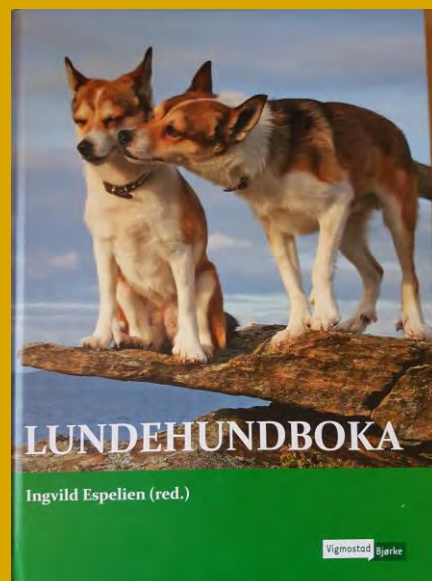

Bild 7

världskriget fick valpsjukan nästan rasen att försvinna. Tillsammans med folk från Väröy och några nya uppfödare lyckades familjen Christie rädda rasen från att dö ut. Idag är lunnefågeln fridlyst och norsk lundehund kan inte användas till det den ursprungligen togs fram för. Rasen är dock mycket uppskattad och en del av det norska kulturarvet.

Helhetsintryck:

Norsk lundehund är en rektangulär spetshund som skall vara liten, smidig, förhållandevis lätt byggd och med tydlig könsprägel.

Uppförande/karaktär:

Norsk lundehund skall vara vaksam, energisk och livlig.

Huvud:

Huvudet skall vara torrt, medelbrett och kilformat.

Skallparti

Skalle

Skalltaket skall vara svagt välvt och ögonbrynsbågarna markerade.

Stop

Stopet skall vara tydligt men inte skarpt markerat.

Ansikte

Nosparti

Nospartiet skall vara kilformat och medellångt med svagt konvex nosrygg.

Hunden ska vara mycket smidig och ha ett vänligt sätt. Den ska varken vara lågställd eller kvadratisk.

Lundehunden är oftast inte speciellt "showig". Den gör sig bäst lös i skog och mark, i synnerhet i berg och i klippig terräng, där den tar sig fram i sitt *eget tempo*. Vaksamheten tar sig uttryck i en något trulig attityd och uppsyn, men hunden ska vara socialt accepterande och vänlig - aldrig aggressiv, rädd eller skygg. Trots den vanliga truligheten, är det inte fel med en "showig" hund.

Huvudet ska inte vara för grovt (oädelt) eller för lätt (snipigt).

Rastypiskt är de markerade ögonbrynsbågarna.

Nosryggen ska vara *svagt* konvex med kraftiga käkar.

Käkar/Tänder

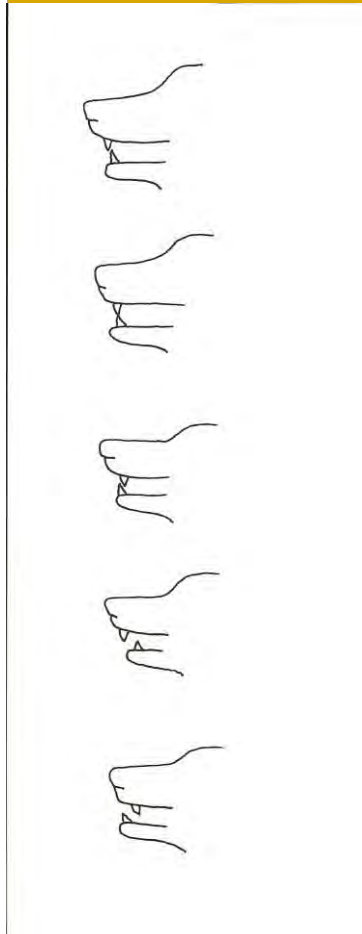
Saxbett föredras men tångbett och måttligt underbett accepteras. Premolarbortfall på båda sidor i bägge käkarna godtas.

Käkarna ska vara välutvecklade och relativt kraftfulla för en för övrigt liten och ganska lätt byggd hund. Detta för att hunden ska kunna apportera en lunnefågel som väger ca 350 – 500 gr. Hakan ska önskas markerad och stor vikt skall läggas på att underkäken inte blir för trång eller tunn.

Saxbett, är mest önskvärt men tångbett och *måttligt* underbett liksom premolarbortfall accepteras enligt standarden. Ett något ojämn bett ska inte medföra sänkning av prisvärde. På grund av tidigare tiders inavel och en liten genetisk variation kan vi inte avla bort detta. För större underbett ska prisvärden sänkas med ett steg.

Ett riktigt stort underbett är ett fel och är ej önskvärt.

Överbett är inte acceptabelt.

Olika bettformer hos lundehund. Saxbett, tångbett omvänt saxbett och underbett är acceptabelt. Överbett är inte acceptabelt. Grovt underbett är inte önskvärt.

Ögon

Ögonen skall vara svagt snedställda och får inte vara utstående.

Iris skall vara gulbrun med en mörkbrun ring kring pupillen.

Öron

Öronen skall vara trekantiga, medelstora och breda vid basen. De skall bäras upprättstående och vara mycket rörliga.

Öronen har den speciella egenskapen att brosket i öronöppningarna kan "dras samman" och ytterörat vikas och veckas på ett säreget sätt – antingen bakåt eller i rät vinkel uppåt – så att hörselgången stängs.

Hals:

Halsen skall vara medellång, torr och ganska kraftig med förhållandevis fyllig krage.

Acceptabelt underbett

Bild 8

En lundehund ska ha relativt ljusa ögon (gulbrun iris) för att den ska kunna få det önskvärda och mycket speciella vaksamma uttrycket. För runda ögonöppningar är fel, liksom utstående ögon som lätt kan skadas när hunden går in i lunnefågelnas bohålor.

När lundehunden kryper in i lunnefågelnas bohålor kan de stänga sina öron. Den använder då en speciell muskel som kniper ihop örat. På så vis skyddas innerörat så att smuts och fukt inte kan tränga in. Öronen är alltså mycket rörliga och används även för att orientera sig i förhållande till bytet.

Bild 9

Halsen är inte utpräglat lång. Den skall inte heller vara elegant, men ska vara stark och väl muskelsatt.

Kragen skall vara tydlig, men i harmoni med resten av kroppsbehåringen. Ingen överdriven halskrage.

Huvudet bärs förhållandevis lågt och utan speciell resning i rörelse.

Lundehunden saknar en speciell "tapp" i översta nackkotan (atlaskotan). Detta gör att den kan böja huvudet helt ned på ryggen (bakåt). Denna böjlighet är mycket

Kropp:

Kroppen skall vara rektangulär.

Överlinje

Rygglinjen skall vara plan.

Rygg

Ryggen skall vara stark.

Kors

Korset skall vara svagt sluttande.

Bröstkorg

Bröstkorgen skall vara lång och medelbred, förhållandevis djup och rymlig men inte tunnformad.

Underlinje och buk

Buken skall vara lätt uppdragen.

Svans

Svansen skall vara medelhögt ansatt, av medellängd och tätt bepälsad men utan fana. Den skall bäras något ringlad över ryggen eller hängande. Svansspetsen skall inte ligga för mycket intill eller ned på sidan.

betydelsefull när hunden skall vända i fågelns trånga bohålor.

OBS! Norsk Kennel Klubb har i brev till auktoriserade domare framfört att denna egenskap *inte* ska demonstreras på utställning.

Notera att lundehunden skall vara rektangulär. En kvadratisk kropp ger ett helt fel helhetsintryck.

En relativt smäcker hund föredras.

Bröstkorgen får inte vara tunnformad.

Ett alltför fallande kors är fel.

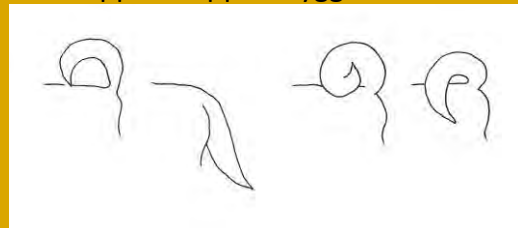
Bröstkorgen ska absolut inte vara tunnformad och den ska heller inte vara för kort.

Notera standardens text om underlinjen; "lätt uppdragen".

Svansen kan bäras antingen upp över ryggen eller hängande ner, (men *inte* under magen som en "rädd svans"), bägge sätten är tillåtna.

När svansen bärs upp över ryggen, skall den bäras "ringad" (norskans ringet, inte ringlad som heter kröllet på norska) och med svansspetsen doppad mitt på ryggen.

Det vill säga svansen ska inte bäras för mycket rullad, och inte för mycket över till ena sidan eller ned mot sidan utan svanstippen doppar i ryggen.

Utmärkta svansar

För mycket ringlade.
För mycket hängande ned till sidan

Extremiteter

Framställ

Helhet

Norsk lundehund skall ha ett måttligt vinklat framställ.

Underarm

Frambenen skall vara raka.

Framtassar

Framtassarna skall vara ovala, lätt utåtvridda och ha minst 6 tår varav 5 måste ingå i stödytan. Varje tass skall ha 8 trampdynor. De två inre tårna som består av en tredelad och en tvådelad tå med tillhörande sen- och muskelkomplex skall ge tassens ett kraftigt utseende.

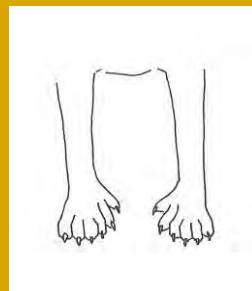
Hunden är mycket elastisk och böjlig i skuldermuskulaturen som gör att frambenen kan slå ut åt sidorna som fågelvingar.

OBS! Norsk Kennel Klub har i brev till auktoriserade domare framfört att denna egenskap *inte* ska demonstreras på utställning.

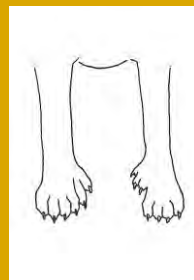
Frambenen är starka och raka med *något* utåtvridda tassar, lätt fransyska.

Lundehundens tassar har minst sex tår på varje tass och är mycket raskaraktistiska och till stor hjälp när hunden rör sig upp och ner i lunnefåglarnas branta häckningsområden, lundeura. Tassarna utgör en god broms nerför och ger ett gott tag uppför i branterna. Tassarna är stora, ovala "*labbar*" med ett kraftigt utseende. Sex tår är idealet, men det ska *inte* sättas ner någon prisgrad om hunden har fler än sex tår. Det förekommer och är inte något fel, om hunden däremot bara har fem tår på en framtass är det ett fel och en prisgrad ska dras. Om endast fem tår finns på båda framtassarna är det ett allvarligt fel och hunden ska inte tilldelas högre pris än good eftersom sex tår är rasens viktigaste rasspecifika särdrag.

Minst den ena framtassen måste ha den femte av de sex tårna i stödytan för att erhålla CK. Sex tår är alltid ett krav, se bilden nedan. Domare bör alltid kommentera hur *extratårna* är utvecklade.

Utmärkta labbar

Championkvalitet

Bild 10 Våldigt bra utvecklad extratå "tumme".

Bakställ:

Helhet

Bakbensställningen kan vara något trång.

Lår

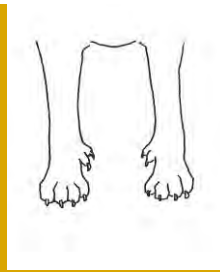
Låren skall vara starka och muskulösa.

Underben

Underbenen skall vara starka och muskulösa.

Baktassar

Baktassarna skall vara ovala, svagt utåtvidna med minst 6 tår på varje tass varav 4 måste ingå i stödytan. Varje tass skall ha 7 trampdynor. Den mittersta och största trampdynan är sammanvuxen med trampdynorna på de två inre tårna. När hunden står fritt på plant underlag måste kroppstyngden vara jämt fördelad på tårnas trampdynor.

Ej championkvalitet

Bakbensställningen är något trång. Hasen skall vara stark och får *inte* kota över (framåt).

Knäleden skall vara moderat vinklad.

Beskrivningen av knäled saknas i den svenska översättningen av standarden daterad 2012-11-21 men finns i den norska standarden med översättning till engelska daterad 04.06.2009.

Mer än 6 tår/klor är *inte* fel. 5 tår kan förekomma bak, utan att det medför nedsättning av pris. Extratårna på baktassarna är normalt mycket mindre utvecklade än på framtassarna och det skall läggas mindre vikt på variationer på idealet, både när det gäller antalet och placering. Den mittersta stora trampdynan är sammanväxt med mellersta trampdynan och således förlängd bakåt. När hunden står gör den det på tårna framtill på tassen.

Se också klubbens kommentar angående "labbarna" funktion under punkten rörelser.

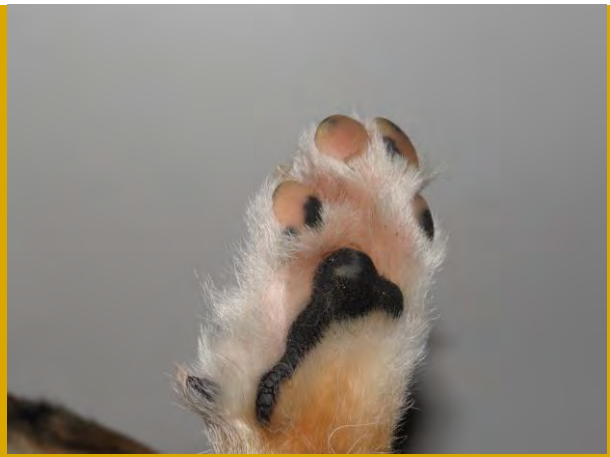

Bild 11 Visar baktassens säregna trampdyna.

Bild 12 När lundehunden står lägger den tyngden på tårna.

Rörelser:

Rörelserna skall vara lätta och elastiska. Karaktäristiskt för rasen är vevande frambensrörelser och något trånga bakbensrörelser.

När man bedömer lundehundens rörelser skall man ha klart för sig, att den skall ta sig effektivt upp och ner i branta fågelberg. Här kommer hundens extratår till hjälp, både när den klättrar upp och ned längs de branta bergssidorna. De extra trampdynorna på fram- och baktassarna kommer då i direkt kontakt med underlaget. Det är också till hjälp för hunden att den är bred i fronten och smal/trång i bakstället, då tar den sig lättare upp och ner i sluttningarna och i ura där lunnefågel har sina bohålor. Lundehundens karaktäristiska vevande frambensrörelser beror på en anatomisk konstruktion av senor och muskler i hundens rotationsmuskulatur till frambenens invändiga tåkomplex och på hundens smidiga konstruktion och rörliga muskulatur i fronten. Hunden ska vara relativt bred i fronten och har något trånga bakbensrörelser.

Päls:*Pälsstruktur*

Pälsen skall bestå av tätt, grovt täckhår och mjuk underull. Pälsen skall vara kort på huvudet och på benens framsidor, rikligare i kragen och på baksidorna av låren. Svansen skall vara rikligt bepälsad men utan fana.

Färg

Färgen skall vara rödbrun till gulbrun med mer eller mindre svarta hårspetsar; svart; grå; alla med vita tecken eller vit med mörka tecken.

Den vuxna hunden har vanligtvis mer markerat svart i täckhåren än unghunden.

Storlek/vikt:*Mankhöjd*

Hanhundar: 35 – 38 cm

Tikar: 32 – 35 cm

Vikt

Hanhundar: ca 7 kg

Tikar: ca 6 kg

Pälsen ska vara något sträv, ha mjuk underull och ligga sluten mot kroppen för att förhindra att kyla och fukt tränger in mot kroppen.

Helt vita hundar som har brunt runt ögonen (och ibland runt svansroten) och bruna öron finns av och till och är helt godkända.

Detsamma gäller för hundar med huvudsakligen vit kropp med stora eller mindre bruna fläckar. Pälsens teckning bör inte vara så asymmetrisk att det stör helhetsintrycket.

Hundar med helt eller delvis vitt huvud som saknar pigment runt ögonen, är inte önskvärdt och ska föranleda att prisvalören sänks en grad. Notera att detta *inte* har stöd i rasstandarden. Men i Norsk Lundehund Klubbs kommentarer till rasstandarden och i Norsk Kennel Klubbs rasvideo om lundehund finns stöd för att prisvalören ska *sänkas en premiegrad*. Med mörka tecken i detta sammanhang menas en rödbrun päls med svarta hårspetsar.

I Norsk Kennelklubbs standard för norsk lundehund daterad 04.06.2009 och översatt till engelska med samma datum är färgen svart och grå borttagen då dessa färger inte längre förekommer och anses vara utdöda.

En liten, smidig hund ska föredras.

Lundehunden skall kunna gå in i "lundaura", stenröset, där lunnefågeln har sina bohålor och bör då inte vara allt för stor eller grovt byggd eftersom det i så fall kommer att göra det svårt för hunden att utföra sin uppgift.

OBS! En hund som uppnår angivet maximimått bör inte föredras före en mindre men annars jämn god hund. Många hundar är idag alltför stora och skulle inte komma in i lundaura för att hämta fågel.

Fel:

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande.

Diskvalificerande fel

- Aggressiv eller extremt skygg
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter skall diskvalificeras.

Nota bene:

Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas i avel.

Testiklar:

Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

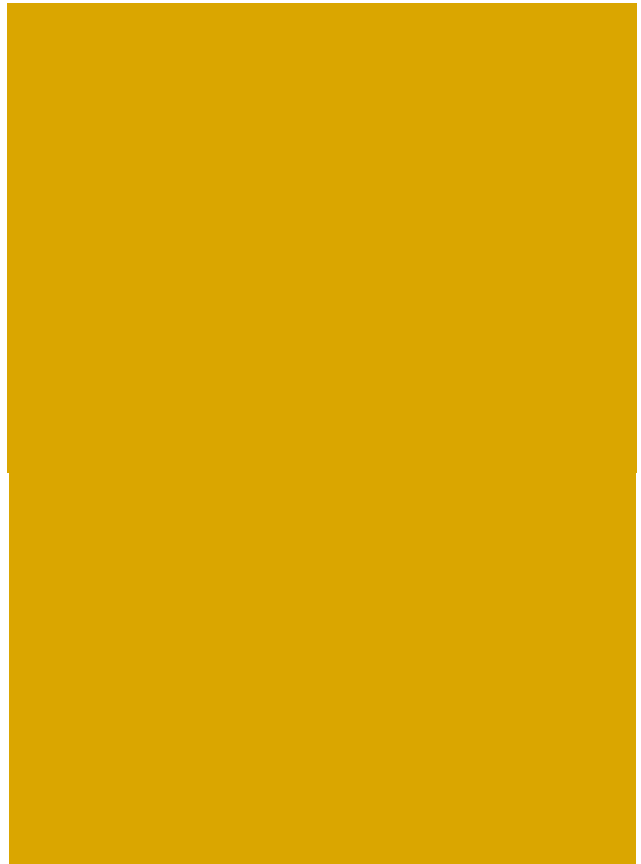

Bild 13 Lundehundens tassar rasens adelsmärke.

Kommentarer till bilderna av Svenska Lundehundsällskapet.

Hanar

Bild 14

En utmärkt hane med fin könsprägel, maskulint huvud med bra burna öron. Korrekt buren svans.

Bild 15

Utmärkt hanhund med mycket god könsprägel, korrekt buren svans.

Bild 16

Utmärkt hanhund, dock i för högt hull, mycket bra könsprägel, något stor. Korrekt buren svans.

Bild 17

Utmärkt hanhund i alla delar, korrekt buren svans.

Hanhundshuvud.

Bild 18

Fint maskulint huvud med rastypisk profil. Lägga märke till den konvexa nosryggen.

Bild 19

Fint maskulint huvud med bra ansatta lagom stora öron.

Kommentarer till bilderna av Svenska Lundehundsällskapet.

Tikar

Bild 20
Feminin tik med bra helhet. Korrekt buren svans.

Bild 21
Tik med mycket bra linjer och helhet. Kraftigt huvud. Korrekt buren svans.

Bild 22
Könspräglad tik med goda proportioner. Korrekt buren svans.

Bild 23
Könspräglad tik, i något högt hull, med bra linjer och korrekt buren svans.

Tikhuvud

Bild 24
Mycket feminint tikhuvud med rastypiskt uttryck och vackra mjuka linjer

Bild 25
Två mycket feminina tikar med vackra rastypiska huvuden. Mor och dotter, valp och vuxen.

Exempel på ovanliga teckningar.

Bild 26
En tik med dålig helhet. Överbyggd, alldeles för dåligt vinklad bak, överkotning. För kort i kroppen, för rund bröstkorg. Bra hals. Vackert huvud och uttryck. Korrekt färg. Våltecknad, trots att den har så mycket vitt

Bild 27
En tik som är för kort i kroppen, för rund i bröstkorgen, dåligt bakställ. Hon har ett vackert huvud och uttryck, något runda ögon. Observera den lite ovanliga färgen och teckningen som är helt korrekt.

Bild 28
Godkänd teckning enligt standarden. Notera att hunden har pigment runt ögat.

Bild 29
Hundar med helt eller delvis vitt huvud som saknar pigment runt ögonen är ej önskvärt (stör uttrycket) och skall föranleda att prisvalören sänks. Notera att detta **inte** har stöd i rasstandard.

Tassar lundehundens adelsmärke.

Bild 30
Excellent labbar. Notera labben vid pilen där tummen verkligen ingår i tassan.

Bild 31
Excellent labbar.

Bild 32
Excellent labbar.

Bild 33
Excellent labbar.

Bild 34
Mycket bra labbar.

Bild 35
Excellent labbar om än med väldigt långa klor.

Bild 36
Bra labbar. Vänster labb har sju tår, räknas inte som fel, men sex tår är mer önskvärt.

Bild 37
Bra höger labb, dålig vänsterlabb.
Championatqualität - ok

Bild 38
Dåligt utvecklade extratår.
Ej certifikatkvalitet.

Bild 39
Dåligt utvecklade extratår, höger tass saknar också sporen.
Ej certifikatkvalitet.

Bild 40
Mycket dåliga labbar. Dock sju tår/klor på varje tass.
Ej certifikatkvalitet.

Bild 41
Mer än sex tår/klor är *inte* fel. Fem tår kan förekomma bak, utan att medföra prisnedsättning.
Bilden visar baktassar.

Bild 42
Röntgenbild av lundehundens framlabbar.

Bild 43
Röntgenbild av lundehundens baklabbar.

Bilder från Väröy.

Bild 44
Lundehundar i full fart.

Bild 45
Lundeura – lunnefågeln's bohåla.

Bild 46
Snart uppe på Fågelfjell.

Bild 47
Utsikt från Måstafjell ner över det som finns kvar av Måstad.

Bild 48
Monrad Mikalsens hus i Måstad.

Bild 49
Måstad med Fågelfjell i bakgrunden.

Stilstudie på lundehund i ura, lunnefågels bohåla.

Bild 50

Bild 51

Bild 52

Bild 53

Bild 54

Bild 55

Bild 56

Bild 57

Lista över fotografier till de bilder vi använt i kompendiet.

Bild nummer	Fotografens namn	sidnummer
1	Annika Ågren	1 omslagsbilden
2	Karta över Väröy	4
3	Liz Christensen	5
4	Roar Torsteinsson	6
5	Merete Evenseth	7
6	Cecilia Obitz	9
7	Cecilia Obitz	10
8	Ingvild Espelien	13
9	Cecilia Obitz	13
10	Maria Hedström	16
11	Cecilia Obitz	17
12	Cecilia Obitz	17
13	Cecilia Obitz	19
14	Annika Ågren	20
15	Siv Kvarnström	20
16	Peter Jensen	20
17	Peter Jensen	20
18	Siv Kvarnström	20
19	Per Olof Fält	20
20	Maria Hedström	21
21	Monika Jansson	21
22	Siv Kvarnström	21
23	Monika Jansson	21
24	Maria Hedström	21
25	Monika Jansson	21
26	Siv Kvarnström	22
27	Siv Kvarnström	22
28	Okänd fotograf	22
29	Okänd fotograf	22
30	Monika Jansson	23
31	Siv Kvarnström	23
32	Siv Kvarnström	23
33	Siv Kvarnström	23
34	Siv Kvarnström	23
35	Roseline Tanneur	23
36	Cecilia Obitz	23
37	Siv Kvarnström	23
38	Siv Kvarnström	24
39	Maria Hedström	24
40	Siv Kvarnström	24
41	Maria Hedström	24
42	Okänd veterinär	24
43	Okänd veterinär	24
44	Cecilia Obitz	25
45	Cecilia Obitz	25
46	Cecilia Obitz	25
47	Cecilia Obitz	25
48	Cecilia Obitz	25
49	Cecilia Obitz	25
50-57	Göran Eklund	26
58	Merete Evenseth	28

Svenska Lundehundsällskapet tackar alla som bidragit med foton till domarkompendiet.

Bild 50